

**SERBS IN EUROPEAN CIVILISATION (Special Edition N° 51
Serbian Academy of Sciences and Arts, Institute
for Balkan Studies), Beograd, 1993, 204 p.**

Culegerea de studii (titlu tradus: *Sârbii în civilizația europeană*) editată de Institutul de Studii Balcanice (editori: Radovan Samardžić și Milan Duškov, directori: Roman Vehovec și Nikola Tasić) reprezintă o selecție a celor mai importante prelegeri susținute în perioada ianuarie—aprilie 1992 de către cercetătorii de la prestigiosul institut belgradean în colaborare cu Biblioteca Orășenească din capitala Serbiei. Inițiativa îi aparține lui R. Samardžić, iar ideea unei conferințe axată pe această temă s-a născut pe parcursul simpozionului de la Himmelsthür (în 1989, la sediul Eparhiei Ortodoxe Sârbe pentru vestul Europei). Dar fiindcă evenimentele politice din Serbia au împiedicat organizarea unei asemenea manifestări științifice, conținutul volumului de față s-a rezumat doar la ciclul de prelegeri menționat mai sus și care se adresează studenților și deopotrivă personalităților științifice.

Cel mai mare spațiu din volum, constituind o secțiune introductivă este rezervat istoriei Serbiei în contextul european: de la articolele lui R. Samardžić, care urmărește permanenta revoltă a aristocrației de-a lungul secolelor până la textele lui Miloš Blagojević, Dragoljub Dragojlović, Slavko Gravičević și Veselin Djuretić, acesta din urmă tratând impactul ideologiei politice a secolului al XX-lea asupra condițiilor actuale a etniei sârbe. Se cuvine să remarcăm studiul lui S. Gavrilović despre participarea sârbilor din Ungaria, Slovacia și Croația la luptele antiotomane (sec. XV—XVIII), în acest studiu fiind menționată și populația din Transilvania și Banat, precum și campania împotriva turcilor condusă de Mihai Viteazu.

Cele două direcții de influență dinspre arta sârbească către cea europeană și invers sunt prezentate în cadrul a patru articole. Astfel, Vojislav D. Djurić și Vojislav Korać tratează arta medievală sârbă din Europa, relațiile dintre Bizanț și vestul european, iar Dinko Davidov descrie renașterea artei sârbești din veacul al XVIII-lea, în timp ce Miodrag B. Protić înscrie problemele artei contemporane sârbești în cadrul dichotomiei eticului și esteticului.

Problemele lingvistice și literare sunt tratate de Irena Grickat-Radulović, Miroslav Pantić și Predrag Palavestra, importanța acestor studii reclamând chiar un volum special.

Secțiunea finală a volumului acoperă domeniile: filosofie (Andrija Stojković), cultura populară (Dragoslav Antonijević) și legislație (Djurica Kristić). Cele trei texte dezvăluie legătura dintre moștenirea culturală, științifică a Serbiei și formarea civilizației sârbe, reliefați astfel largi posibilități pentru viitoarele investigații.

Destinat atât cititorilor autohtoni cât și străini, volumul este tipărit în condiții grafice deosebit de elegante, asigurate de firma Nova (Studio

Design). Nivelul științific al tuturor studiilor, tematica interesantă, dar și modalitatea diversă de abordare a acesteia recomandă de la sine această culegere. De altminteri, ea se adaugă altor lucrări importante, aparținând lui Nikola Tesla și Mihailo Pupin, Mika Petrović Alas, Milutin Milanković și Jovan Cvijić, care au tratat contribuția sârbilor la desăvârșirea disciplinelor științifice.

DANA BĂLĂNESCU

Tiparul executat sub cda. 368/1995,
la Împrimeria de Vest, R.A., Oradea,
str. Mareșal Ion Antonescu nr. 105.
România

